

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Felice Nolano confessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

VITA S. FELICIS NOLANI, CONFESSORIS, AVTHORE VENERABILI BEDA presbytero.

313

LITVR Felix natus est in Nola quidem Campaniæ, sed ^{14. JANUAR. Patria & pater Felicis.} patre Syro, nomine Hermia, qui de Oriente Nolam veniens, ibidemque quasi indigena inhabitans, genuit filiū Felicem: ei que defunctus reliquit hereditatem substantiæ locupletis, cui tamen ipse promissæ in cælestibus hereditatis dona præposuit. Habuit autem & fratrem cognomine sui ^{Hermias frater eius.} patris, id est, Hermiam, cum quo patrimonium divideret terrenum. Qui longè à Felicis moribus agens, atque ideo felicitate indignus perpetua effectus est. Nam terrena solummodo bona diligere studuit; & Cæsaris potiùs, quàm Christi, esse miles elegit. At contrà Felix, nominis sui mysterium factis exequens, mox à puero se diuino famulatu subiecit, & crescente gratia virtutum, primò Lectoris officium in Ecclesia suscepit, ac post ad Exorcistæ gradum prouectus, immundos ex obsessis corporibus spiritus eijcere coepit. Cumque & in hoc ^{Felix fit presbyter.} ministerio virtutibus clarus extitisset, non mora, condignum meritis Presbyterij gradum subiit: nec minor gradu, mente & opere remansit, sicut etiam adueniens tentationum turbo probauit.

Nam tempore eodem exorta infidelium persecutio, graui Ecclesiam certamine pulsauit: nec tamen portæ mortis, portas filiæ Sion, vt non nunciarent laudem sui creatoris, auertere potuerunt. Cumque magistri authoresque perfidiæ primum suæ vesaniæ confictum contra ipsos veritatis ac fidei Dominicæ magistros intendissent, primosque episcopos vel presbyteros ecclesiarum, ad terrorem minorum, aut morti tradere, aut ad negadam fidem cogere conspirassent: factum est, vt ministri erroris & infesti furoris, Nolam quoque peruenientes, episcopum vrbs illius, nomine Maximum, virum ^{Maximum Nolæ Episcopus. Matth. 10.} doctrina, pietate atque ætate venerabilem, ad tormenta quærerent. Quod ille animaduertens, memor Domini præcepti, quo dictum est, Cum vos persecuti fuerint in ciuitate ista, fugite in aliam: petit ad tempus secessum loci remotioris, relicto ad tuitionem ciuitatis Felice presbytero, quem filij loco complectebatur, atque heredem suæ sedis accipere desiderabat. At persecutores vbi episcopum inuenire nequiuerunt, nihil morati, manus in Felicem mittere contendunt, cumque primùm quasi maximam post episcopum vrbs arcem, à constantia famosa suæ virtutis deijcere, vel blandiendo promissis, vel poenis terrendo satagunt. Compræhensus ergò Felix ab aduersarijs furentibus, sed ipse multùm de interna spiritus sancti consolatione confusus, mittitur in carcerem tenebrosam: vbi manus simul & collum ferrea vincula stringunt, neruo pedes ardentur, Fragmenta quoque testarum subter eum sternebantur, nè inter horrorem & frigora longè noctis ligatus, vel somnum vel requiem capere aliquam, continuo horum acumine punctus, sineretur.

Interea Episcopus, qui ad montium latibula hostem fugiendo secesserat, & ipse non ^{Episcopi afflictio.} minore martyrii passione gerebat, quàm si ferro vincus, aut testis superpositus, vel flammis esset vrendus. Vrebat nanque animum illius cura maxima sui gregis, vrebat & corpus fames, vnà cum gelidæ rigore hyemis: qui inter spineta sine tecto & alimento iacens, noctem vnà cum die peruigil, sollicitis continuabat in precibus. Nec difficile membra senilia, & longis exhausta ieiunijs, tanta vis malorum comprimens, vel ad mortem vsque coëgit. Sed vt superna pietas apertissimè, quanta sui cura vir ille dignus esset, ostenderet, mittitur è cælo angelus, qui beatum Felicem confessorum vinculis exemptum, ad quarendum recreandumque ac domi reuocandum antistitem ^{Angelus Felicem vinculis absoluit.} oculis venire præciperet. Erant autem plures eodem in carcere clausi: sed angelus adueniens, soli Felici, qui pietatis gratia vincus erat, apparuit, luce splendens corusca, & ipsam quoque domum gratia lucis adimplens: cuius voce simul & luce Felix motus intremuit, ac primùm quidem se somnij imagine illudi putauit. At angelus surgere illum, & se sequi exeundo præcepit. Qui stupens ad imperium iubentis, causabatur se exire non posse, quia & vinculis, & claustro carceris, & custodum diligentia teneretur.

D d Porro

Porro angelus iterata voce surgere illum prope, nihil obstantibus vinculis, iussit & dicto citius catena de manibus & collo eius, compedesque cecidere de pedibus. Eduxit autem illum foras miro rerum ordine, aperta sibi quidem ianua carceris, sed carceris clausa? ita ut per ipsos custodes, quibus clauderetur, ignaros rerum iter agerent, ipso angelo instar columnæ mosaicæ, & ducatum Felici & lumen, usque ad hostium manus euaderet, præsentia suæ fulgore præbente. Ut autem peruenit beatus Felix confessor ad locum deserti, quod episcopus secesserat, inuenit eum ægra suspiria tenui flatu trahentem. Et quidem gauisus, quod eum viuentem inuenerit, contristatus verò est multum, quod inuentum morti proximum vidit. Itaque complexatus & osculatus est patrem, & cepitque tentare, si forte crebro anhelitu sui oris, & sui totum corporis aliquid caloris posset gelidis eius artubus adferre. Cum verò diu laborans, neque clamando, neque tangendo aliquid sensus vitalis in eius posset vel animo excitare vel corpore, sed neque ignem aut alimentum in proximo, quo eum rigentem ac tabescentem recrearet, haberet, tandem inuento salubri consilio, flexit genua sua ad patrem Domini nostri Iesu Christi, suppliciter obsecrans, ut ipse cælitus eum iuaret, quod ministerium pietatis, quod iussus erat, erga patrem suum explere valeret. Nec mora? exauditus vidit pendentem vicinis in sentibus vnam, & illius esse munus agnouit, qui naturarum conditor atque author omnium, & aquam de petra produxit arida, & ipsam cum voluit in vinum conuertit. Lætatusque multum hoc munere diuinæ pietatis, tulit racemum, atque ad os episcopi morientis admouit. Sed quia ille stricis dentibus instar mortui, utpote omni sensu & cordis & animæ carens, oblatum sibi gustum prorsus accipere nesciebat, tandem sanctus presbyter Felix, felici manu suarum lactamine aperuit arida eius labia, & sic ori eius, resoluta vna, quantum potuit succi salutaris infudit. Quo gustato, mox pater sensum & animam recepit & corporis? aperiuntur deinde oculi, linguaque, quæ sicca hærebat faucibus, ad loquendum soluta est. Et ubi plenè reuiuiscens, Felicem esse, qui ad se quærendum venisset, agnouit, paterna illum pietate complexus, & quare tam serò veniret, conquestus est; Vbi, inquit, tam diu demoratus es fili? Nam te iam dudum Dominus ad me venturum promiserat.

Vides autem, quia & si fragilitate victus corporis, ad horam cessi, solidam tamen animi fidelis constantiam seruauit, sicut etiam loci huius, ad quem successi, status indicat. Poteram quidem ad vicum aliquem, siue aliam urbem, ubi ab hostibus essem tutus, intrare, si mihi vilis fides, & cara hæc vita fuisset. Nunc autem cuncta hominum refugia declinans, ad deserta verò montium confugiens, diuinam tantum me gratia tuitionique credidi, ut videlicet me ipse quocumque modo vel ordine vellet, aut in hac vita conseruaret, aut in futuram transferret. Neque verò me spes, quæ in Deum erat, fecellit, sicut tuo manifestè probatur aduentu, per quem ab ipso, ut ita dixerim, limine mortis sum reuocatus ad vitam. Vnde, nate mi, complere festinus ceptum pietatis opus curato, & impositum me humeris tuis, domum reportare satage. Quibus dictis, Felix celerrimè quod iubebatur expleuit, reuocatumque humeris antistitem, suam ad domum retulit, quam vnica seruabat anus.

Intantum autem antistes venerabilis à mundi erat rebus alienatus, ut illi de omni turba domus & summa census, anus vna superesset. Pulsatis ergo foribus, hanc suscitauit Felix, surgenti que ac ianuam aperienti dedit & commendauit episcopum. Tunc episcopus pro impenso sibi officio pietatis, beato Felici debitam gratiarum retulit actionem, & imposita capiti eius dextera, paterna illum benedictione donauit. Qui egressus inde, paucis diebus & ipse in domo sua, donec persecutionis turbo cessaret, delituit. Quod dum fieret, deseruit latebram, & lætantibus de suo aduentu ciuibus, sese latum reddidit, ac per omnia digrediens, solabatur & confortabat verbo exhortationis animos singulorum, qui acerbitate præmissæ tempestatis non modicum fuerant conturbati. Nec solum verò verbo, sed & suo illos docebat exemplo & prospera mundi & aduersa despicere, sola æternæ patriæ gaudia querere, solam superni iudicis iram formidare. Rursum mora persecutione, queritur Felix, veniunt que hostes usque ad habitaculum eius, illum ocyus rapere ac morti tradere sitientes, qui tum fortè ab ædibus suis absens, in medio ciuitatis cum amicis consistebat, & more sibi solito verbum fidei circumstantibus turbis prædicabat. Quem eo loci esse audientes aduersarij, mox stricis gladijs accurrunt, sed peruenientes ad eum, mutato diuina prouisione aut vultu ipsius, aut corde illo.

Felici ergo
episcopum
charitas

Num. 20.
Iohan. 2.

Episcopus
penè exanimis
redit
ad se.

Portatur
à Felice do-
mum.

Felix lati-
tat in do-
mo sua.

Noua per-
secutio.

de illorum, nequaquam eum, quem optimè nouerant, agnoscere valebant. Interrogantibus ergò ipsum, ubi esset Felix, intellexit vir prudentissimus diuinitus actum esse, nè eum agnoscerent, ridensque inquirentibus. Nescio, inquit, Felicem, quem queritis, nec prorsus fefellit: nemo enim seipsum facie nouit. Qui statim relinquentes eum, diuerterunt aliò, & quos fortè obuios habebant, interrogabant ubi esset Felix? è quibus vnus, prorsus causæ ignarus, & furere eos credens, cœpit obiurgare eos dementiæ, qui præsentem non possent agnoscere eum, cum quo loquebantur: pariterque eis quò discederet ille, quem querebant, ostendit. Qui grauiùs furentes, statim vestigia beati Felicis insequuntur. At ille appropinquantibus eis, admonitus tumultu præcurrentis ciuitatis, & clamoribus attoniti aduentu hostium vulgi, secessit locum in secretiorem, qui nil quidem munimenti firmioris habens, semirutum tantum muri erat fragmine præseptus. Sed mox vt virum Dei recepit, miro eum diuinæ manûs est opere tutatus. Repentino enim rudere concreuit ibidem agger, qui eundem locum præcluderet: sed & aranea diuino nutu, cui omnis creatura deseruit, confestim nutantes ipso in loco telas suspendit. Quò cum peruenissent, obstupuerunt hostes, & pressò gradu, loquebantur mutuo, dicentes: Nonne stultum est nos huc hominem quærendo ingredi, cum liquidò appareat neminem hîc præiisse? quia si quisquam intrâisset, nequaquam hîc aranearum fila integra remanerent, quæ etiam muscæ perrumpentes minime, nonnunquam scindere solent. Constat ergò quia qui huc secessisse Felicem dixit, astu fecit, vt nos ab eius inuentione longiùs abstraheret. Ergò recedamus, ac omittamus hîc hominis latebras scrutari, ubi ipsa loci facies neminem intrâsse præmonstrat. Sic delusi, discedunt properè frementes, & non minùs, quàm in Felicem, rabida mente frendentes in eum, qui se in loca talia suis dolis induxerat.

Felicem nõ agnoscent persecutores.

Nota miraculum.

Si Christus pro nobis, quis contra nos? Psal. 22.

Psal. 30.

Vbi multa claruit sapientia pij conditoris ac protectoris nõstri. Certè nonnunquam muri vrbium altissimi ac munitissimi, ciues suos obsidentibus aduersarijs produnt magis, quàm liberant: & humilem Christus famulum suum à persequentibus armatis hostibus, tremulis aranearum cassibus, nè inueniri vel capi possent, abscondit. Verè, vt venerabilis pater Paulinus de his loquens ait, vbicunquè Christus adest nobis, & aranea murus fiet: at cui Christus abest, & murus aranea fiet. Discesserunt ergò, incubente iam vespera, hostes, & Felix, illis abeuntibus, liberiùs alias petit latebras, gaudens de adiutorio diuinæ protectionis, secumque decantans; Nam etsi ambulem in medio vmbre mortis, non timebo mala; quoniam tu mecum es. Die autem factò, secessit in locum inter ipsa edificiorum tecta secretiorem, ubi sex mensibus continuis ab hominum quidem notitia omnium segregatus, sed diuinæ gratiæ præsentia fruitus, manebat absconditus, videlicet iuxta vocem Psalmistæ, in abscondito vultus eius à conturbatione hominum: qui etiam miro illum atque hominibus inusitato ordine tanto temporis spatio paui.

Manebat nanque in vicinis ædibus quædam mulier Deo deuota, cuius ministerio nescientis scienter ipse, qui est totius scientiæ fons & origo, Dominus utebatur. Coquebat enim panes mulier, coquebat alias escas in cibaria domus suæ, & facta in excessu mentis, eo loco inferebat has, ubi Felix confessor latebat, ubique sumendas illi ponebat, ita vt neque huc se intrâsse, neque rediisse vnquam scire posset: sed præparatas escas domi se posuisse credens, ita semper abibat, ponendæ memor, & mox positiæ immemor escæ. Et sic beatum Felicem ferunt sex, vt dixi, mensibus in iisdem latebris obscuri & angusti tecti mansisse, ab humana quidem societate sciunctum, sed nunquam ciuium supernorum præsentia desertum: & parco nimirum victu, sed calitùs ministrato, vitam duxisse felicem: quo tempore perhibetur etiam diuinæ colloquutionis dono sæpiùs dignus fuisse habitus. Erat autem iisdem, in quibus morabatur, habitaculis cisterna vetus, de qua ipse in primis pauperem potum hauriebat: sed hæc cum nimio æstatis esset siccata calore, non tamen beato confessori, vndè viueret, defuit. Etenim pius conditor ac prouisor salutis nostræ, qui quondam sicco aère cætero, vnum solummodò vellus habebat, occulti roris gratiam, qua sitiens recrearetur, ministravit.

Insigne miraculum.

Iudic. 6. Item aliud.

Completo autem hoc tempore, admonitus est oraculo diuino procedere de latebris, sed quòd iam persecutionis turbo pertransisset. Qui vt repentinus apparuit in publico, gratissimè ab omnibus, quasi à paradiso veniens, susceptus est. Cœpit autem ex

tempore fidem confirmare omnium, quæ fœuitia tempeſtatis erat non minimùm conuulſa. Interea Deo dilectus antistes Maximus, longa prouectus ætate, diem clauſit vltimum? nec mora, Felix in epiſcopatu omnium iudicio eligitur, qui & confessor exiſtens inuictiſſimus, & doctor ſuauiſſimus, quæque bona ore docebat, ipſe cuncta opere complèſſet. Verùm Felix, vt etiam humilitatis quantam in corde haberet ſublimitatem, inſinuaret, verecunda ſe voce, nè hunc gradum ſuſcipere deberet, excuſauit, dicens conſbyterum ſuum Quintum, multo digniùs honorem præfati gradus poſſe ſubire; eò quòd is ſeptem diebus antè, quàm ipſe, ad ordinem præbyterij fuiſſet promotus. Quod ità, vt poſtulabat, expletum eſt? ſuſceptumque epiſcopatùs officium ità idem Quintus adminiſtrauit, vt humiliter beatiſſimo confessori ſubmiſſus, illum pro ſe ſermonem ad populum facere iuberet? & ipſe plebem officio? Felix doctrina regeret.

S. Felix reſuſcitatus Epiſcopatum.

Amator voluntariae paupertatis.

1. Cor. 6.

Eius veſtitus.

Miraculum poſt obitum S. Felicitis.

Luc. 11. Pſal. 9.

Qui videlicet Felix, cum conſtantia conſſionis & virtute humilitatis, etiam ſumus voluntariae paupertatis amator extitit? Poſſederat nanque ex paterna hæreditate prædia multa, domosque ac diuitias plurimas? ſed tempore perſecutionis proſcriptus, cuncta amiſerat. At verò pace eccleſiæ reddita, cum poſſet iura ſua repetere, nequaquam vltra volebat? ſed amicis ſuadentibus, vt debita ſibi iura reciperet, quæ recepta cum ſœnore magnæ mercedis diſpergere ac dare pauperibus poſſet? nullatenùs id facere conſentiens, forti ſententia ſuggeſtiones eorum repellebat, dicens; Omnia mihi licent? ſed non omnia expediunt. Abſit enim, vt res, quas cauſa conſſionis perdiidi, repetam? abſit, vt terrenas opes, quas cæleſtium bonorum contemplatione ſemel contempſi, quaſi hæc minùs ſola ſufficiant, vlla ratione repoſcam? quin potiùs pauper ſpiritu ſequar Ieſum, quòd opulentiùs regni cælorum dona percipiam? nec diſſidendum quin ille, qui me & vinculis tenebrisque diri carceris eripuit, & ab hominibus ſecretum tanto tempore pauit? etiam cætero vitæ meæ ſpatio iactantem in ſe cogitatum meum enutriet. Hunc retinens animum beatus confessor? tria tantum iugera ruris modici, & hæc conſucta? & vnum hortulum proprii iuris, vnde viuere, habuit. Sed & vtraque, ne vno quidem famulo adiutus, propria manu coluit? fructum autem eiufdem ſuæ meſſis vel hortuli adultum, cum pauperibus ſemper communicare gaudebat. Eandem autem & in habitu parſimoniam vir beatiſſimus ſectabatur, ità vt ſimplici tantum veſtimento, & quod nunquam vel ſibi ſufficeret, eſſet contentus? ſi quid verò ſuperceſſet, pauperibus erogaret? & ſi forte aliunde contingeret, vt geminum haberet indumentum, mox nudum meliore reſouit.

Tali ergò viuens pietate, vir & nomine & merito Felix, plenus dierum atque operum bonorum deſunctus eſt, ac viam patrum ſecutus, æterna eſt receptus in gloria? ſicut etiam ſigna, quæ in eccleſia, in qua ſepultus eſt, ſunt facta per plura, teſtatur. Erat enim ibi quidam ruſticus, pauper rebus, ſed fide integer? qui anguſtam pauperiem duorum ſolummodò bouum poſſeſſione ſuſtentabat, vel ipſe videlicet his vtens, vel vicinis vtendos paſta mercede commodans? quos cum multa inops cura diligeret atque ſeruaret, quadam nocte furto ablatoſ perdidit. At manè factò cum eos furatos certiffimè comperiffet, amiſſa omni ſpe ſuæ quaſitionis vel inuentionis, petiit rapido curſu eccleſiam ſancti Felicitis? ibidemque adueniens, ante fores domùs ſanctæ proſternitur, fixoque in terram vultu, implorat & obſecrat ſanctum Felicem reddere ſibi boues quos perdiderat, teſtatur multum cum lachrymis, nunquam ſe inde, niſi boues receperit, exiturum. Quod cum die toto voce quidem ruſtica, ſed fideliffima mente feciffet? ſuperueniente veſpera eiectus eſt violentia turbæ, & ſacris propulſatus ab ædibus, venit ad ſuam domum, nec omittit continuis in lamentis noctem ducere per uigilem. Verùm quia omnis qui petit, accipit? & qui querit, inuenit, & pulſanti aperietur? & ſicut Pſalmiſta ait, deſiderium pauperum exaudiuit Dominus? medio noctis tempore, cum cæteris hominibus quieſcentibus, ac rebus omnibus quietis, ipſe ſolus, excitæ ſe ſuo dolore ac paupertate peruigil iaceret, mirum dictum, contigit venire ſubito ad eius oſtium boues, quos querebat? diuino videlicet nutu, & prædonibus erepti, & ad domum domini per loca auia inter tenebras noctis erroresque reuocati, pulſantesque, cornibus oſtia eius, in quo manebat, tugurij, iam ſeſe adueniſſe ſignabant. Sed ille multum tremens, non iam boues ſuos, ſed fures ſibi rursus ad eſſe credens, diutiùs fores aperire tardauit? donèc iidem boues, quaſi cauſam tardantis domini intelligentes, per mugitus quoque emiſſos, ſe eſſe, qui ad oſtia domeſtica pulſarent, demonſtrarent. Receptis autem bubus, ruſticus non ruſticè, ſed doctè ac fide-

ac fideliter agens, festinauit primo mane debitas redditori suo gratias rependere. Afsumens enim secum boues, venit ad ecclesiam sancti Felicis, omnibus & illò iter facientibus, & ibidem perueniens, beneficia quæ à sancto percepisset, lætabunda voce replians & ostendens. Et quia multum plorans, vel inquirendo suos boues, vel in recipiendo præ gaudio, oculorum quoque aciem non minimum læserat, & huius detrimenti solatium à beato Felice quærens accepit: sicque domum redijt, duplici gratiæ cælestis munere lætatus.

Aliud miraculum.

Cumque in honorem eiusdem beati confessoris augustior ecclesia edificaretur, erant in proximo ipsius ecclesiæ duo rustica edificia, importuna situ, simul & deformia visu, quæ omne decus ecclesiæ non parum sua obscuritate fœdabant. Volens autem venerabilis ac Deo dilectus antistes Paulinus tolli hæc edificia, & emundari loca, in quibus sita erant, postulabat eos, ad quorum possessionem pertinebant, hanc beato Felici præbere reuerentiam, vt ad illustrandum quæ locum ecclesiæ eius, priuata sua tecta paterentur auferri. At illi preces eius rustica obstinatione spernentes, magis se animas dare, quam suas possessiones relinquere posse dicebant. Cumque episcopum taderet rusticos rixa vincere, victi sunt potentia manus diuinæ. Nam nocte quadam quiescentibus cunctis, subitus ignis ex vna cellarum earundem exorians, vicina paulatim edificia petere cepit, ita vt magis magisque suis incrementis adactus, & propè & longè posita habitacula cuncta consumpturus esse videretur. Tunc tantis excitati fragoribus & globis ignium, ciues accurrerunt, vt vel incendium, si possent, omnes aquam fundendo restingerent, vel de suis singuli domibus quæcunq; possent igni præripientes auferrent. Cumq; se nil valere posse conspicerent, cœperunt querere diuinum, vbi humanum cessabat, auxilium. Aduolant ergo, duce episcopo, ad ecclesiam sancti Felicis, & tunc genua, supernæ auxilia protectionis implorantes, diuertuntq; inde ad ecclesiam beatorum Apostolorum, quæ continua erat ecclesiæ beati Felicis, & inde per intercessionem apostolicam cælestis præsidij dona flagitantes. Vbi postquam oratum est, redijt domum episcopus, sumptamque de ligno Dominicæ crucis non grandem astulam, misit in medium incendiij furentis, statimque immensa illa volumina flammarum, quæ tanta virorum manus aquas spargendo extinguerè nequiebat, ipse lignum addendo restrinxit. Tanta etenim sanctæ crucis erat virtus, vt sese natura relinqueret, & ignis, qui omnia solet ligna vorare, ipse ligno Dominicæ passionis velut exustus absumeretur. Vbi verò tempestas tanta sopita est, & mane redeunte, ciues dira noctis opera considerare venerunt, credentes se non parua tantis incendijs damna esse perperos, inuentum est nihil prorsus exustum, nisi quod debebat exuri. Ex illis etenim domibus duabus, de quibus prædiximus, quas & homines consumere atque auferre disposuerunt, vnam flammis absumptam videbant. Quo facto, multum erubuit rusticus ille, qui sua tecta contra decorem sanctorum adificiorum stolidam obstinatione defenderat, cernens se inuitum nulla mercede perdidisse, quæ in gratiam sanctorum spontè nolebat amittere. Et mox ipse, quod igni superfuerat de suis edibus, propria cœpit manu abolere, quatenus ocyus omnis circa ecclesiam beati confessoris locus congrua sanctis claritate ac luce redderetur insignis. Ablata autem omni ruderum fœditate ac sordium earundem, perstabat beatus antistes Paulinus ecclesiam, quam cœperat, ad perfectum deducere, cuius adificium omne tribus annis perfecit, & in picturis atq; omni ornatu suo debito sine conclusit: in qua felicissima beati Felicis vita & passio, in æternum memorabilis celebratur, qui die quartadecima mensis Ianuarij, consummato cursu certaminis gloriosi, percepit coronam vitæ, quam repromisit

Nota vim particulæ crucis Christi.

Nota de picturis et ali.

Deus diligentibus se. Explicit liber de vita & confessione san-

cti Felicis, quem ego famulus Christi Beda, de metrico opere beati episcopi Paulini, simplici sermone transtuli.